

פרוטוקול מס' 300

מישיבת ועדת הכספים שהתקיימה כיום שלישי, י"ג בניסן התשמ"ו - 22.4.86, שעה 10

נוכחו:

חברי הועדה:

א. שפירא - יו"ר
נ. ארד
י. מצא
ע. סולודר
י. צבן
א. שלום
מ. שטריח

מוזמנים:

ר. רטוביץ - המוסד לביטוח לאומי
ש. בריצמן - " " "
י. מכלב - " " "
ע. מודריק - אגף החשב הכללי, משרד האוצר
י. לייטון - לשכת היועץ המשפטי, משרד האוצר

כלכלנית הועדה:

ס. אלחנני

קצרנית:

ש. אלחרמן

סדר-היום:

1. צו הביטוח הלאומי (החלפת לוח י' - הוראת שעה)
(תיקון מס' 2), התשמ"ו-1986.
2. פדיון מוקדם של אגרות חוב שבידי מר חיים שיף על
פי תקנות פיצוי מפוני סיני (פדיון מוקדם) התשמ"ו-1986.

1554

צו הביטוח הלאומי (החלפת לוח י' - הוראת שעה)
(תיקון מס 2), התשמ"ו - 1986

אני פותח את הישיבה. בבקשה

היו"ר א. שפירא:

ר. רטוביץ: מאז 1982 שיעורי דמי הביטוח לענפים השונים נגבים על פי הוראת שעה שהפחיתה את שיעור דמי הביטוח המתחייבים על פי החוק והתקנות ב-2%. תוקפה של הוראת השעה הזאת פג ב-31 במרץ. כדי להוזיל את עלות העבודה ולהקל את הנטל, יחד עם מדיניות גבייה כוללת שמיועדת לאוכלוסית העצמאים, החליטה הממשלה לאמץ את השיעורים המוקטנים האלה בתיקונים קלים, עם הגדלה עד 0.3 במסגרת **חצעת החוק** שאושרה בקריאה ראשונה.

החוק לא נתקבל. תוקפה של הוראת השע פקע. המעסיקים חייבים לעשות חישוב של משכורות העובדים לקראת הראשון במאי. כל עוד אין הוראה ברורה איך לחשב את המשכורות; הוחלט **במועצת המוסד** ו**בועדת התקנות של המוסד** לבקש מועדת הכספים לאשר את תארכת תוקפה של ההוראה לעוד שלשה חודשים.

ס. אלחנני: שאלו אתמול על העלאת השיעור מ-5.36 ל-5.65.

ר. רטוביץ: זה בחוק המוצע, אבל זה יידון.

ס. אלחנני: אין העלאת שיעור?

ר. רטוביץ: רק הארכת תוקף.

ה צ ב ע ה

הארכת תוקף צו הביטוח הלאומי (תיקון מס 2), התשמ"ו-1986 נתקבלה

א. שלום: איפה אתם עומדים עם העצמאיים?

ר. רטוביץ: זה נדון.

פדיון מוקדם של אגרות חוב שבידי מר חיים שיף
על פי תקנות פיצוי מפוני סיני (פדיון מוקדם התשמ"ו-1986)
(מכתב שר האוצר מיום 22 באפריל 1986)

היו"ר א. שפירא:

רצייתי למנוע ישיבה בערב חג, אבל שמעתי שמדובר
בשכר עבודה לפועלים לפני החג. כאן מדובר ב-1500 איש.
כל אחד מאיתנו ילך לליל הסדר בהרגשה שהוא לא מנע שכר עבודה לפועלים. גם אני לא
מעוניין בתקדים שבועדת הכספים מקבלים אישורים טלפוניים. אם אני אקבל הסכמה של מרכזי
הסיעות ושל האופוזיציה, אני מתחייב שיוכלו להוציא את הכסף ובישיבה הקרובה יהיה
אישור אוטומטי. דיברתי עם דן תיכון והוא נתן את הסכמתו. הוא צלצל אלי והתנצל
שאינו יכול לבוא לישיבה. יגאל כהן ביקש סליחה שלא יוכל לבוא ואמר שהוא בעד.

אני מתכוון לעשות פה מסיבה קטנה לשר האוצר היוצא
ולשר האוצר הנכנס. זה דבר מקובל בוועדת הכספים.

קיבלתי מברק מיצחק ארצי ועוד שני חברים. הוא מבקש
דיון בוועדת הכספים על דו"ח ועדת החקירה של הבנקים. שמעתי שיש הוראה לחת לכל חבר
ועדת הכספים ספר כזה, וכן לחברי הועדה לענייני ביקורת המדינה. אני מבקש לדאוג שכל
חבר ועדת כספים יקבל את הספר. לא נעשה ישיבה בלי שתראו את הספר. דרושים כמה ימים
בשביל לקרוא את הדו"ח.

שר האוצר החדש כותב לי: על פי תקנות פיצוי מפוני
סיני (פדיון מוקדם התשמ"ו-1986) - אבקש את אישור ועדת הכספים לפדיון מוקדם של אג"ח
שבידי מר חיים שיף. האג"ח הועברה אליו על פי דין מכח חוק הפיצויים למפוני סיני,
התשמ"ב-1982. הערך הנגוב של אג"ח הוא 7024.28 ש"ח והערך המתואם שלה מגיע לכ-618,000
ש"ח. מר חיים שיף וחברתו התחייבו להשתמש בכספים אלה לתשלום משכורות לעובדי החברה
(מלונות שיף בע"מ). לקראת חג הפסח. מלונות ח. שיף נמצאים במצוקה כלכלית.

ע. מודריק:

יש פה שינוי. על פי השיגרה חברי ועדת הכספים
דנים על פי חוק המלוות (הוראות שונות). כאן דנים
בתקנות פיצוי מפוני סיני (פדיון מוקדם התשמ"ו-1986). בחוק הפיצויים למפוני סיני
כתוב באחד הסעיפים שאפשר להפעיל על מי שמחזיק את האגרה את חוק המלוות.

ידידי לייטון חקר ומצא שיש ניואנסים שמונעים
מאיתנו לבצע את ההוראה. ואז מתברר שלמעשה מי שקיבל את האיגרת זה לא חיים שיף אלא
מלונות אופירה שהיו שייכים לו. כיוון שהפינוי של אופירה מכוח הדין איגרת החוב
הועברה אליו.

י. צבן:

זה הפך לאיגרת אישית?

ע. מודריק:

על האיגרת מופיעה מלונות אופירה. כיוון שהיה בעל
המניות, האיגרת עברה אליו.

י. מצא:

מלונות אופירה לא קיימים.

י. לייטון:

יש שתי אפשרויות: לפי חוק המלוות (הוראות שונות)
או לתקן תקנה שלפי חוק מפוני סיני אנחנו זקוקים
לאישור. שר האוצר חתם על תקנה מיוחדת. בכל זאת הוחלט שבתקנה יהיה כתוב שאם אנחנו
רוצים לבצע פדיון מוקדם, אנחנו זקוקים לא רק להסכמת שר האוצר אלא גם לאישור ועדת הכספים.

היו"ר א. שפירא:

גם באיגרות חוב?

ע. מודריק:

כן. בנושא מפוני סיני הוחלט, כיוון שהנושא עדין ורגיש. למרות שהחוק מאפשר לשר לתקן את התקנות, תיקנו כך שלא מספיק שהשר יבקש אלא גם צריך אישור ועדת הכספים.

י. צבן:

אם חקלאי שפונה בשעתו מסיני ייקלע למצב קשה - הוא יקבל ?

ע. מודריק:

חיובי.

י. מצא:

התקנות החדשות מדברות על כל איגרות החוב או רק לאלה שנבעו מפינוי סיני?

י. לייטון:

רק לפינוי סיני.

י. מצא:

היתה אצלכם מגמה לשחרר והחלטתם לבקש את אישור הועדה?

ע. מודריק:

כן.

י. מצא:

מדובר רק באיגרות חוב מכוח דין פיצויים למפוני סיני.

היו"ר א. שפירא:

יש לי בקשה אליכם. הטרחתי את החברים בשכיל שנצליח לשלם שכר עבודה לפועלים. העניין הוא פורמלי.

א. שלום:

שלש נקודות. יש בבקשה הזאת משהו שמחייב אותי להצביע, בעדה. בלי כל קשר לאיש, למי זה שייך, כאדם שמעסיק ותורם תרומה למשק אני בעד לעזור לו. לסייע לו בתשלום שכר לעובדים לחג הפסח. בשנה שעברה עשינו זאת לפני פסח למושב הגליל.

זו הפנייה הראשונה של השר החדש ניסים. אנחנו צריכים לתמוך בבקשתו ולא לגרום לקשיים. נאחל לו הצלחה בדברים טובים יותר. אני מציע שאנחנו נאשר ונסייע בידו.

י. צבן:

חברים, אינני רוצה להיכנס כאן לכל הסוגיה הזאת. יש הרבה מה לומר. ההבחנה לא קשורה בכלל לשייכות הפוליטית של אדם זה או אחר. אני אישית תמכתי בסיוע למפעלים ששייכים לאנשים פרטיים, כאשר מערכת נקלעת לקשיים ועומדת להתמוטט ויש אחריות על ההנהלה. ועדת הכספים תיטיב לעשות אם תתנה בכך שתהיינה מסקנות.

לא היה צריך לעזור לסולל-בונה אילמלא המנכ"ל הסיק מסקנות. לא היה צריך לעזור לאתא, אילמלא המנכ"ל הסיק מסקנות. אותו הדבר במספנות ישראל. אחרת אין לדבר סוף.

כאן יש לנו מצב עם אדם שהתפרסמו עליו ידיעות לא מוכחות, שעל פיהן הסתכר שמחלתו אינה מחלה. יש לו בעיות עם הרשויות, עיריית תל-אביב, עיריית ירושלים ומשרד האוצר.

אני אומר גלויות: אין בטחון מלא שהכסף ילך לשכר. יש לי הצעה פשוטה שגם ניתנת לביצוע, שהכסף יופקד בחשבון מיוחד שבו תהיה תחתימה לנציג ההנהלה ולנציג הפועלים או נציג ההסתדרות.

אם באים אלינו בנימוק שהכסף הזה הוא קודש לשכר של פועלים, אני רוצה להיות בטוח. אתם עושים טעות גדולה בכל הפרשה הזאת.

ע. מודריק:

ישאלה של חבר הכנסת צבן: האמת היא שהתלכטנו בנושא.

מה שעומד לדיון אלה לא אמירות של חיים שיף אלא אמירות של שר האוצר. לא יעלה על העת שאם ועדת הכפסים תאשר ושר האוצר ביקש, יבוא חיים שיף ויחתום לחשב הכללי בחתימת ידו שהכסף הזה הולך לתשלום שכר ולא ישלם לעובדים.

אני אישית אלך איתו לבנק ישראל ואוציא. האמירות לא של חיים שיף אלא של שר האוצר וועדת הכפסים.

י. צבן:
בדקתם את הנתונים שזה הכסף ואין לו כסף אחר. משכורות מנהלים זה גם כן שכר. תן לנציג של העובדים האלה אפשרות להשתתף בתשלום. מקום העבודה שלהם עלול ללכת לאיבוד. אנחנו מפגרים חמישים שנה אחרי מדינות אחרות.

היו"ר א. שפירא:
אני הייתי רוצה להגיד לכם כמה מלים לפני ביעור חמץ. אני רוצה להיות כנה עם הנושא. איגרות חוב עד היום לא הביאו לאישור לוועדת הכפסים, אלא רק שר האוצר חותם. בהזדמנות שחיים שיף בא לבקש תיקנו את התקנות והנושא יצטרך לבוא לוועדת הכפסים. אני מתאר לי שעשו זאת כשביל להחזיק אותו, שלא יחשוב שהוא הולך וגומר פה עם השר. הוא צריך לקבל אישור ועדת הכפסים.

בינתיים דה פקטו התיקון בא להכביד, שהכנסת תהיה שותפה לבקשה. זה כסף שלו, זה לא כסף של החברה. כן אדם שמכר נכס לפני הרבה שנים בעת מפוני סיני קיבל את הכסף. זה על שמו.

אם באמת הוא הולך ואומר לנציגי האוצר - ואני סומך על נציגי האוצר שהוא מכניס את הכסף בשביל לשלם שכר - אז לדעתי אין צורך יותר בדיון. יש פה בקשה של שר האוצר. אומר האוצר שזה הולך לשכר עבודה. אומר נציג האוצר שהוא ילך לבדוק. האיש לוקח כסף פרטי שלו ומכניס לשכר עבודה. אני מבקש לוותר על הדיבורים.

מ. שיטריט:
חשובה ליאיר צבן: לא יעלה על הדעת שוועדת הכפסים תתחיל לנהל עסקים. אם רוצים לסייע - צריך לסייע. אם לא רוצים - צריך להגיד לא. זה לא תפקידנו. הסיוע של 400 אלף דולר במערכת של שיף הוא טיפה בים. אם לא יגיעו איתו להסדר של פריסת חובות כמו של סולל-בונה, העסק שלו ילך להתמוטט. להתמוטט - פירושו לזרוק החוצה כ-1500 איש. אילו הייתי מאמין שהעסק שלו עסק מת, הייתי נגד עזרה. אבל זה עסק רווחי, מכניס במטבע חוץ. עובד ומכניס הרבה כסף. המצב הקשה שלו נובע מהשקעות בתקופת הפרוספריטי של הליכוד. התחיל לבנות מלונות בירושלים ובתל-אביב. חוב של 5 מליון דולר תפח. ל-30 מליון. אם לא היה סיכוי, לא הייתי בעד לעזור לו. זה עסק חי, צריך לעזור לו להיחלץ. הוא עצמו מנסה למכור נכס.

י. מצא:
אני מצטער על דברי החבר שטריט. זה היה מיותר. נהיה זהירים. נעמוד בויכוח ונצטרך להיכנס לקרביים של הגופים האלה. נצטרך לבדוק. אנחנו לא מנהלים של הגופים האלה. לא. חיים שיף עומד על סדר היום. השאלה ששיכנעה אותי יותר מכל היא השאלה של יאיר צבן על החקלאי. התשובה סיפקה אותי. לא יבדקו בציציות מי האיש אלא נושא המצוקה.

יאיר, אם מגיעים למסקנה שמפעל ותיק מסוים במצוקה וצריך לחלץ אותו - אין לי ספק שנרים יד. אם יבוא חקלאי בבקשה לקנות זרעים - נרים יד בעד. לא חיים שיף עומד על סדר היום אלא תקלות שחלות על כלל בני ישראל שקשורים במפוני סיני.

י. צבן:
אני מציע לאשר את זה כפוף לתנאי שהכסף יופקד בחשבון מיוחד עם זכות חתימה מקבילה לנציג העובדים או נציג ההסתדרות.

היו"ר א. שפירא:
יש שתי הצעות, הצעה אחת של הממשלה. נציג האוצר הודיע שלא יתן את הכסף אלא ילך לבנק. יש גבול כמה אפשר לבזות בן-אדם. אנחנו מסתפקים בזה שנציג האוצר הולך. הצעה שניה של חבר הכנסת יאיר צבן.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר- הכנסת י. צבן - מיעוט
בעד הצעת הממשלה - רוב
הצעת הממשלה נתקבלה

אני מודה לכם, רבותי. הישיבה נעולה.

היו"ר א. שפירא:

הישיבה ננעלה בשעה 10.40